

Arkivsaknr:	2017/930
Arkivkode:	
Saksbehandler:	Helge D. Akerhaugen

Saksgang

Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

18.09.2017
12.10.2017

Finansforvaltning og endring av reglement

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Ubundet kapitalfond som ble opprettet etter aksjesalget i Sjøfossen energi skal være minimum på 235 mnok ved starten av 2018 og det skal øke hvert år med 1/3 del av årlig avkastning.
2. 2/3 deler av årlig avkastning skal settes av til disposisjonsfondet. Når disposisjonsfondet utgjør 50% av aksjeandelen i finansporteføljen, kan tidligere års avsatte avkastning brukes til drift og investeringstiltak.
3. Når disposisjonsfondet brukes til driftstiltak skal dette primært være driftstiltak av engangskarakter, utgifter som ikke kommer igjen hvert år.
4. I år med investeringer skal disposisjonsfondet brukes til egenkapital tilsvarende minst 1/3 av forrige års opptjente avkastning.
5. Det skal ikke budsjetteres med bruk av avkastning fra disposisjonsfondet samme budsjettår som avkastningen opptjenes.
6. Pkt. 1-6 innarbeides i kommunens finansreglement ved å opprette ett nytt punkt 4.1 og benevnes «Handlingsregel for bruk av ubundet kapitalfond og finansavkastning».
7. Finansreglementets pkt. 8.2 endres til å lyde:
8.2 Rapportering om gjeldsforvaltningen.
Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapporteringen per 30. april og 31. august rapportere om status for gjeldsforvaltningen. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang rapportere til kommunestyret om utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal angi følgende:

- Opptak av nye lån og avtaler om finansiell leasing
- Konvertering av eldre lån
- Sammensetning og verdi av låneporteføljen fordelt på ulike låneinstrumenter
- Løpetid for lån og gjennomsnittlig rentebinding og om verdien av lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsbetingelser. Referanseindeks er 3 måneders NIBOR.
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet.

Vedlegg

1 Finansreglement revidert forslag til kst 12.10.2017

Bakgrunn for saken:

Kommunestyret vedtok i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2017 i sak 56/16 i vedtakets pkt 13 at det skulle fremlegges en sak om forvaltningen av det ubundne kapitalfondet, at det blir fastsatt et minimumsbeløp på fondet samt bruk av avkastning.

Gildeskål kommune har gjennomført betydelige investeringer i infrastruktur og andre ting de siste 4 årene. Dette takket være den betydelige finansformuen, selve kapitalen og ikke minst avkastningen.

Salgssummen på 339,7 mnok for kraftaksjene ble i 2013 avsatt til ubundet kapital fond. Etter dette er det til nå brukt nærmere 90 mnok. Med den budsjetterte bruken i 2017 er planlagt saldo ved utløpet av 2017 på 237 mnok. Med samme investeringsvilje i årene fremover vil kapitalen være brukt opp i løpet av 5-10 år.

Gildeskål kommune har finansformuen plassert i finansmarkedet. Ved utgangen av 2016 var denne plasseringen på 265,8 mnok. Kommunestyret ble i møtet 16.05.2017 orientert om kommunens plasserte portefølje, hvilken strategi som følges, forventet avkastning og risiko

Avkastningen på denne plasseringen virker årlig direkte inn i driftsregnskapet. Konsekvensen av dette er at kommunen har behov for å beskytte driften mot svingninger i finansinntektene. Kommunen trenger derfor fondsavsetninger som er tilstrekkelig store til å håndtere årlige svingninger i avkastningen. Det betyr at Gildeskål kommune må ta mål av seg til å bygge opp et slikt fond(buffer).

Det er etter rådmannens syn nødvendig at kommunestyret tar stilling til om kommunen fortsatt skal bruke det ubundne kapitalfondet og dermed redusere finansformuen, eller bare avkastningen eller en kombinasjon av dette. Rådmannen mener at kommunestyret må kjenne til hvordan en slik finansformue påvirker kommunen slik at kommunestyret kan gjøre de valgene de ønsker og kjenne til konsekvensene av valgene.

Det er også kommet en lovendring om finansforvaltning. For Gildeskål kommunens finansreglement er det kun mindre tekniske endringer i gjeldsforvaltningen som skal til for å tilfredsstillende de nye kravene. Det fremmes også forslag til nytt finansreglement i denne saken.

Vurdering:

Kommunens regnskaper er regulert i lov og forskrift. Til grunn for disse reglene ligger det noen prinsipper. Et prinsipp kalles formuesbevaringsprinsippet. Enkelt forklart innebærer dette at formue en generasjon har bygget opp skal ikke den neste eller en senere generasjon bruke opp. Formuer skal bevares for senere generasjoners nytte. For kommunen er dette konkretisert slik at kommunene, i motsetning til bedrifter, ikke kan selge eiendeler og bruke dem til driftsformål.

Virkning på investeringsregnskapet

Når kommunen selger en eiendel skal salgssummen inntektsføres i investeringsregnskapet med motpost bank. Kommunen vil etter dette ha samme formue som før salget. Ubundet kapitalfond, herunder salgssummen fra aksjesalget i kraftselskapet inngår i kommunens egenkapital.

Kommunen kan ikke inntektsføre bruk av egenkapital for å finansiere driftsutgifter. Alle driftsutgifter i kommunen må finansieres av løpende driftsinntekter. Dette utelukker bruk av inntekter i investeringsregnskapet til å dekke driftsutgifter.

For kommunen betyr det at kommunen ikke kan selge en eiendel, i dette tilfelle aksjer i kraftselskapet, og sette pengene i banken og så bruke disse pengene til å betale lønn og andre driftsutgifter i kommunen.

Virkning på driftsregnskapet

Gildeskål kommune plasserer mye ledig likviditet i finansmarkedet for å oppnå en meravkastning i forhold til om pengene hadde stått bare i bank. Denne plasseringen kommer fra kommunens egenkapital (ref. ubundet kapitalfond). Avkastningen er en inntekt som bokføres i driftsregnskapet og ikke i investeringsregnskapet.

Inntekter i driftsregnskapet kan brukes til å finansiere driftsutgifter. Vi kan se på finansplasseringen som tilsvarende en kommunal utleiebolig. Vi eier huset, altså en formue (tilsvarende finansplasseringen) og leier det ut, altså en driftsinntekt som kan brukes til vedlikehold av huset. Vedlikehold er en driftsutgift. I motsetning til leieinntekter er finansinntekter utsatt for til dels betydelig variasjon hvert år. Den er klassifisert som finansinntekt og er ikke en ordinær løpende driftsinntekt. Det betyr at denne inntekten kan, men bør ikke, benyttes til å dekke løpende driftsutgifter. Dette handler om prinsippet at faste utgifter skal finansieres av faste inntekter for å kunne drive kommunen med en viss forutsigbarhet over tid. Finansinntekter bør derfor bare brukes til å finansiere driftsutgifter året etter at finansinntekten er opptjent. Da finnes den og den er kjent. Videre bør finansinntekter bare finansiere enkelthendelser og ikke løpende driftsutgifter. Bruk av finansinntekter til drift gjør at kommunen får et høyere utgiftsnivå enn det kommunen egentlig har inntekter til å finansiere over tid.

Ulempen med finansavkastningen er at den også kan være negativ, altså at finanskapitalens verdi synker som følge av verdifall i markedet. Dette vil bli bokført som en negativ inntekt i kommuneregnskapet, altså en utgift i driftsregnskapet det året det skjer. Dersom kommunen ikke har overskudd i driften ellers, som er større enn verdifallet, vil kommunen måtte bokføre et underskudd det året. Reglene om underskudd krever at kommunen dekker dette underskuddet på neste års budsjett. Det betyr sannsynligvis at tjenesteområder får redusert budsjett for å dekke opp underskuddet. Det er en lite heldig situasjon da brukerne av kommunens tjenester er avhengig av forutsigbarhet.

Oppbygging av bufferfond

For å håndtere virkningen av disse regnskapsreglene og mulige svingninger i finansavkastningen anbefales det at kommunen bruker finansinntekten til å bygge opp et fond. Et slikt fond vil være et driftsfond fordi det er bygget opp av driftsinntekter (avkastningen/finansinntekt). Dersom avkastningen er negativ et år kan kommunen kompensere dette ved å inntektsføre fra fondet. Fondet vil da være bygget opp av finansinntekter som er inntektsført i regnskapsår før året med underskudd.

Den norske stat har opprettet Statens pensjonsfond utland, populært kalt oljefondet og om oljefondet skriver Norges Bank:

«Oljefondet skal vere ein buffer mot svingande inntekter frå petroleumssektoren. Fondet bidreg til å skjerme finanspolitikken og pengepolitikken frå til dels store variasjonar i oljeprisen og produksjonsvolumet.»

Det er den samme tenkingen rådmannen legger til grunn når det foreslås å bygge opp et bufferfond for Gildeskål kommune. Et slikt fond vil redusere sannsynligheten for at kommunen må kutte i driftsbudsjettet til virksomhetene for å dekke opp et underskudd som følge av lav eller negativ finansavkastning.

Når det gjelder størrelsen på et slikt fond må det vurderes opp mot risiko. Rådmannen viser her til orientering til kommunestyret gitt i møtet 16.05.2017 om kommunens investeringsstrategi og risiko. I finansporteføljer er det aksjedelen av porteføljen som har størst risiko for svingninger. Det anbefales derfor at et slikt bufferfond skal utgjøre

50 % av verdien av aksjedelen av porteføljen. Det gode med et slikt fond er at det også er plassert i markedet og vil gi avkastning, men både avkastningen og hele hovedstolen kan brukes til å dekke driftsutgifter. Gildeskål kommune har i dag et slikt fond på 18 mnok. Dette utgjør 22% av aksjedelen av vår finansportefølje

Spesielt om disposisjonsfond

Kommunen har flere typer fond. Disposisjonsfondet er et viktig fond fordi det bygges opp av avsatte driftsinntekter (f.eks finansinntekter) og kan brukes til å dekke opp utgifter i driftsregnskapet. Men fondet kan også brukes til egenkapitalfinansiering av investeringsutgifter. Dersom disposisjonsfondet brukes til investeringer, altså å kjøpe et hus, så kan ikke kommunen selge huset og bruke salgssummen til å dekke driftsutgifter. Ved huskjøpet oppstår en formues oppbygging og da slår formuesbevaringsprinsippet inn ved salget og pengene kan ikke brukes til drift.

Men det fine er at hvis man bygger opp et disposisjonsfond vil kommunen få flere egenkapitalkilder i tillegg til ubundet kapitalfond. Rent teknisk er finansporteføljen plassert kapital fra ubundet kapitalfond og dette fondet kan bare brukes til investeringer. Men bruker man dette ubundne kapitalfondet reduserer man samtidig også finansporteføljen og dermed vil avkastningen i fremtiden bli redusert fordi den plasserte kapitalen blir et lavere beløp.

Handlingsregel

Det er siden 2013 og til nå brukt nærmere 90 mnok av dette fondet. Ved utgangen av 2016 var ubundet kapitalfond på 252 mnok. I 2017 er det budsjettert med bruk av 15,4 mnok fra ubundet kapitalfond. Forventet størrelse på ubundet kapitalfond ved utløpet av 2017 er 237,1 mnok.

Se tabell:

	2013	2014	2015	2016	2017	SUM
Ak Gildeskål	5 000 000					5 000 000
Lån salten h	2 300 000					2 300 000
Salt	63 000	4 000 000				4 063 000
Aksjekjøp Saura		500 000				500 000
Kirkebygg		1 100 000	550 000	200 000		1 850 000
Veilys			925 000	1 000 000		1 925 000
Vann		10 000 000	2 253 000	236 300		12 489 300
Sundsfjord		1 150 000	1 870 000	500 000		3 520 000
Boligfelt strøm		600 000				600 000
Kjøp og salg av grunn		3 150 000				3 150 000
Elias Blix			130 000			130 000
Gildeskål Invest			5 000 000	2 000 000		7 000 000
Tak Gibos			400 000			400 000
Utlån næring delfinansiering			230 000			230 000
Opprustning utearealer sl	400 000		200 000	400 000		1 000 000
Egenkapitaltilskudd KLP			640 000	425 200		1 065 200
Datautstyr				250 000		250 000
Underskudd Gildeskål Eiendom				1 000 000		1 000 000
Brannbil				100 000		100 000
boligtomter				77 000		77 000
Gang og sykkelvei solvika				150 000		150 000
Lagerhall				390 000		390 000
Aksjekjøp SNU				3 000 000		3 000 000
Utlån SNU				500 000		500 000
Attraksjoner og opplevelser				300 000		300 000
Digitalt mobilt pleiesystem				175 000		175 000
Veier		13 700 000	23 175 000	3 200 000		40 075 000
Refusjon fylkeskommunen vannprosjekter				-4 000 000		-4 000 000
SUM	7 363 000	34 600 000	35 373 000	9 903 500		87 239 500

Med samme investeringsvilje i årene fremover vil ubundet kapitalfond være brukt opp i løpet av 5-10 år. Kommunestyret må ha et bevisst forhold til om dette er en ønsket utvikling eller ikke. Det er viktig at kommunestyret bestemmer hvordan ubundet kapitalfond og finansinntekter skal håndteres både i regnskapene og budsjettene.

Rådmannen anbefaler at kommunen etablerer en handlingsregel for bruk av ubundet kapitalfond. En handlingsregel vil sikre at fondet opprettholdes på et nivå som er politisk bestemt, samtidig som det er politisk avklart hvor mye av finansinntekten som kan brukes til investering og drift i budsjettene. Dette er et nyttig verktøy for rådmannen når de årlige budsjettene og økonomiplanen skal legges frem. En handlingsregel vil være med å bestemme hvilket ambisjonsnivå kommunen skal ha på investeringer, drift og tjenesteyting.

Det er viktig at kommunen har et bevisst forhold til det å ha en finansformue plassert i markedet. Det er pengene i det ubundne kapitalfondet og andre fond, som disposisjonsfondet med avkastning fra tidligere år, som er plassert i markedet. Regnskapsmessig vil saldoen fremkomme under gruppen bank ved regnskapsavslutningen hvert år. Bokføringen knyttet til dette skjer gjennom bruk og avsetning til fond i tråd med budsjett.

Det er også viktig å være klar over at bokført avkastning, som finansinntekt i regnskapet ikke er det samme som tilgjengelig likviditet. Tilgjengelig likviditet blir det først når vi selger oss ut av plasseringen. Bruk av ubundet kapitalfond vil redusere fondet i balansen, men trenger ikke redusere finansformuen som er plassert i markedet. Dersom kommunen har annen likviditet vil vi bruke den før vi selger en posisjon i markedet.

Kommunestyret må ta stilling til om man ønsker å øke beløpet som skal plasseres i markedet. Hvis man vil øke dette beløpet skjer det ved å sette av penger til ubundet kapitalfond. Pengene må komme fra driftsregnskapet og f.eks gjennom finansinntektene (som er avkastning på den plasserte formuen). Kommunen vil ikke bryte formuesbevaringsprinsippet om kapitalen ikke økes hvert år tilsvarende prisstigningen. På den annen side mener rådmannen at det er klokt å ha som mål at formuen skal øke.

Kommunestyret må også ta stilling til hvordan finansinntekten skal brukes. Skal de brukes til å dekke driftsutgifter, investeringsutgifter, økning av disposisjonsfond, kombinasjoner av dette eller skal de i sin helhet benyttes til å øke ubundet kapitalfond.

I denne saken foreslår ikke rådmannen å endre forvaltningsstrategi (ref. orientering til KST 16.05.2017). Dersom det skulle bli aktuelt senere vil rådmannen fremme sak om endring av strategi. Gildeskål kommunen portefølje er svært konservativt satt sammen. Kommunen har ikke eiendom og aksjeandelen er maks 30%. Til sammen ligning gjengis oljefondets strategi:

«Fondet er investert i internasjonale aksjer, rentepapirer og eiendom. Målet er å ha diversifiserte investeringer som sikrer god risikospredning og høyest mulig avkastning innenfor rammene som Finansdepartementet har fastsatt.»

Per 30. juni 2017 var fondet investert med 65,1 prosent i aksjer, 32,4 prosent i rentepapirer og 2,5 prosent i unotert eiendom.»

Oljefondet har en betydelig høyere risiko enn Gildeskål kommunen i sin portefølje. Oljefondet er svært langsiktig i sin plassering og det forsvarer en så høy aksjeandel. For en kommune vil en slik risiko måtte sees i sammenheng med regnskapsreglene og størrelsen på et bufferfond før man tar en avgjørelse om høyere aksjeandel.

Det er etablert en handlingsregel for bruken av oljefondet. Den har vært på 4% og er fra 2017 satt ned til 3%.
«Etter handlingsregelen for finanspolitikken skal bruken av oljepenger tilsvare 3 prosent av innestående på fondet.»

Det fremgår av handlingsregelen til staten at både avkastning og selve fondet er omfattet av handlingsregelen. Oljefondet er statens «disposisjonsfond» og slik sett tilsvarende kommunens disposisjonsfond. Kommunens sammenlignbare fond blir summen av det ubundne kapitalfondet (252mnok) og disposisjonsfondet. Staten skiller altså ikke disse to slik kommunen må gjøre i henhold til regnskapsregler for kommuner. Dette er bakgrunnen for at rådmannen mener at kommunestyret også må ta stilling størrelsen på det ubundne kapitalfondet og om det skal være anledning til å redusere dette ytterligere, om det skal være konstant eller om det skal vokse med avkastningen som nevnt over.

Rådmannen anbefaler at kommunen etablerer en handlingsregel for bruk av ubundet kapitalfond og de inntektene som kommer fra plasseringen i markedet. Vi vil nedenfor beskrive nærmere hvordan dette kan se ut.

Handlingsregel ubundet kapitalfond

Rådmannen mener det er klokt å sørge for at egenkapitalen vokser og blir større. Det kan skje ved at avkastningen fra plasseringen legges til hvert år. Det er flere grunner til dette. For det første er det viktig å opprettholde størrelsen på egenkapitalen så formuen ikke forringes, jfr. formuesbevaringsprinsippet. Det andre er at en økt kapital vil gi en større avkastning i kr. Fem prosent av 300 mnok er mer i kr enn fem prosent av 250 mnok. En større avkastning gir større mulighet for å sikre drift og egenkapital til investeringer.

Rådmannen foreslår at ubundet kapitalfond skal være minimum på 235 mnok ved starten av 2018 og at den skal øke hvert år med en andel av avkastningen.

Rådmannen foreslår å bygge opp det ubundne kapitalfondet i en periode fremover. Det betyr at egenkapital til investeringer ikke skal komme fra ubundet kapitalfond men fra disposisjonsfondet.

Handlingsregel bruk av avkastningen

Rådmannen mener det er viktig prinsipp at avkastningen fra finansplasseringen ikke finansierer løpende driftsutgifter. Slik avkastning er usikre og variable inntekter og bør bare brukes til å dekke engangshendelser og uforutsette utgifter i driftsregnskapet. Da vil driften kunne gå som planlagt og forutsigbart og så benyttes avkastningen til å ta unna topper på utgiftssiden og bunner på inntektssiden. Avkastningen bør helst brukes mest som egenkapital til investeringer for å redusere behov for opptak av lån. Løpende driftsutgifter bør i all vesentlighet finansieres av løpende driftsinntekter slik at den nødvendige forutsigbarhet på tjenestenivået opprettholdes. Det er det innbyggerne er mest tjent med over tid.

Gildeskål kommune budsjetterer for tiden med en avkastning på 4,85%. Rådmannen foreslår å dele denne avkastningen i 3 like deler. Hvert år legges 1/3 (1,62%) til det ubundne kapitalfondet slik at egenkapitalen vokser. Dersom avkastningen et år er 15 mnok vil dette utgjøre 5 mnok. Rådmannen foreslår videre at 2/3 (3,23%) settes av til disposisjonsfondet. Dersom avkastningen er 15 mnok vil denne avsetningen utgjøre 10 mnok. Så foreslår rådmannen videre at 10 mnok kan brukes i drift og i investeringsbudsjettet alt etter behov i det påfølgende budsjettåret. Da brukes bare faktisk opptjent og bokført avkastning året etter at det er opptjent.

I år med investeringer foreslår rådmannen videre at inntil 5 mnok skal være egenkapital fra disposisjonsfondet.

Disposisjonsfondet er samtidig også kommunens bufferfond som skal verne kommunen mot svingninger i markedet. Dette fondet må ha en viss størrelse for å være nettopp et bufferfond. Det kan derfor ikke brukes fullt ut hvert år, men må bygges opp til anbefalt størrelse som for Gildeskål kommune er 41 mnok. I dag utgjør dette fondet 18,1 mnok.

Avkastningen per år vil avhenge av forventninger i markedet, men med den porteføljen kommunen har, har det de siste årene vært ansvarlig å budsjettere med 4,85% avkastning. Markedet kan endre seg så derfor går forslaget ut på å fordele andeler av avkastningen.

Rådmannen forslag til handlingsregel oppsummert:

1. Ubundet kapitalfond som ble opprettet etter aksjesalget i Sjøfossen energi skal være minimum på 235 mnok ved starten av 2018 og det skal øke hvert år med 1/3 del av årlig avkastning.
2. 2/3 deler av årlig avkastning skal settes av til disposisjonsfondet. Når disposisjonsfondet utgjør 50% av aksjeandelen i finansporteføljen, kan tidligere års avsatte avkastning brukes til drift og investeringstiltak.
3. Når disposisjonsfondet brukes til driftstiltak skal dette primært være driftstiltak av engangskarakter, utgifter som ikke kommer igjen hvert år.
4. I år med investeringer skal disposisjonsfondet brukes til egenkapital tilsvarende minst 1/3 av forrige års opptjente avkastning.
5. Det skal ikke budsjetteres med bruk av avkastning fra disposisjonsfondet samme budsjettår som avkastningen opptjenes.

Konsekvenser av forslaget til handlingsregel

Forslaget til handlingsregel gir flere konsekvenser som vil bli redegjort for nedenfor.

Disposisjonsfondet er halvparten så stort som anbefalt og det tar tid å bygge dette opp. Kommunen skal fortsatt ha en forsvarlig drift uten for store svingninger. Dette mener rådmannen må innebære at fondet må bygges opp over tid til riktig nivå. Det vil være fornuftig å se dette i sammenheng med økonomiplanperioden på 4 år. At kommunen tar mål av seg til å bygge opp fondet til 41 mnok ved utløpet av 2021. Bufferfondet, som altså er disposisjonsfondet, kan når som helst benyttes til å øke selve finanskapitalen i det ubundne kapitalfondet. Det kan derfor være hensiktsmessig å se på den årlige 1/3 av avkastningen som skal legges til finanskapitalen i denne sammenhengen når man bygger opp fondet. Rådmannen mener det kan være klokt i oppbyggingsfasen å sikre et bufferfond mer enn å øke selve finanskapitalen.

Ved å bare bruke av disposisjonsfondet som egenkapital til investeringer pålegger kommunen seg noen begrensninger. Disposisjonsfondet vil være lite i forhold til den betydelige kapitalen det ubundne kapitalfondet utgjør. Dette vil kunne påvirke alle typer investeringer som ikke kan lånefinansieres. De mest vanlige investeringen i

denne gruppen er aksjer. I Gildeskål kommune er det særlig innen næringsutvikling kommunen investerer i aksjer. Den andre gruppen er utlån og da også til næringsdrivende. Når det gjelder egne investeringer vil bruk av egenkapital medføre mindre lånebelastning eller mulighet for større investeringer med samme lånebelastning.

Dette har også konsekvenser for driftsbudsjettet. Foreløpig har kommunen gjort seg avhengig av finansavkastning for å få driften til å gå i balanse. Administrasjonen jobber kontinuerlig for å komme bort fra dette, men det er krevende og tar tid. Forslaget til handlingsregel strammer inn mulighetene og vil stille større krav til de budsjettansvarlige for å få driften i balanse. For ikke å få for brå omveltning kan det være hensiktsmessig og også se dette i sammenheng med økonomiplanperioden slik at det planlegges for å nå dette målet i 2021.

Endring i finansreglementet

Forskriften til kommunenes finansforvaltning: «Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning» ble endret med virkning fra 01.01.2017

For Gildeskål kommune er det i realiteten ingen endring, men rådmannen velger å foreslå en teknisk oppdatering slik at ordlyden i vårt reglement kommer i samsvar med ordlyden i forskriften. For vårt vedkommende er det §7 om rapportering av gjeldsforvaltning som har betydning:

§ 7. Innholdet i rapportene

Rapportene skal inneholde en beskrivelse og vurdering av kommunens eller fylkeskommunens finansielle risiko.

Rapportene skal inneholde en nærmere beskrivelse av hvordan aktiva og passiva er sammensatt.

Rapportene skal vise markedsverdien for aktiva, både samlet og for hver gruppe av aktiva.

Rapportene skal vise verdien for passiva, både samlet og for hver gruppe av passiva. I tillegg skal rapportene opplyse om løpetiden for passiva, og om verdien av lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder.

Vi har streket under den endringen som gjelder Gildeskål kommune. Videre er det utarbeidet kommentarer til § 7 som sier:

«Rapportene skal inneholde en beskrivelse av vesentlige markedsendringer og endringer i kommunens eller fylkeskommunens finansielle risiko, og det skal gis en vurdering av dette. I tillegg skal rapportene inneholde en beskrivelse av aktuelle markedsrenter og kommunens eller fylkeskommunens egne rentebetingelser.

Hvis det har oppstått avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen, skal dette angis i rapportene.

Rapportene skal beskrive løpetiden for gjelden. I tillegg er det spesifisert at det skal opplyses om lån som forfaller og som må refinansieres i løpet av de neste tolv månedene (målt fra utgangen av perioden det rapporteres på). Sistnevnte må ses sammen med kravene til å rapportere på sammensetningen av gjeldsporteføljen og løpetiden på denne. Bestemmelsen setter krav til at en eventuell refinansieringsrisiko eksplisitt skal synliggjøres i rapporteringen til kommunestyret eller fylkestinget. I noen låneavtaler vil långiver kunne ha en rett (opsjon) til å kreve førtidig innfrielse av lånet. Dersom långiver har varslet at lånet skal betales tilbake i løpet av de neste 12 månedene, vil dette inngå i det som skal rapporteres til kommunestyret eller fylkestinget.

Kravet til at det skal opplyses om refinansieringsbehovet de neste tolv månedene er et minimumskrav. Dersom kommuner og fylkeskommuner av hensyn til egen styring ønsker å rapportere for en lengre periode, f.eks. t.o.m. utløpet av det påfølgende budsjettår, er det ikke noe i veien for det.»

Vi har her understreket kommentaren til det aktuelle punktet i §7

I Gildeskål kommunens finansreglement pkt 8 står det:

8.2 Rapportering om gjeldsforvaltningen.

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapporteringen per 30. april og 31. august rapportere om status for gjeldsforvaltningen. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang rapportere til kommunestyret om utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal angi følgende:

- Opptak av nye lån og avtaler om finansiell leasing
- Konvertering av eldre lån
- Sammensetning og verdi av låneporteføljen fordelt på ulike låneinstrumenter
- Løpetid for lån og gjennomsnittlig rentebinding
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsbetingelser. Referanseindeks er 3 måneders NIBOR.
- Rådmannens kommentarer knyttet til gjenværende rentebinding og rentebetingelser, forestående finansierings-/refinansieringsbehov, endring i risikoeksponering og vesentlige markedsendringer.

Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet.

Det fremgår av nest siste kulepkt. at kommunens tekst ikke eksplisitt nevner lån som forfaller de neste 12 mnd. Rådmannens forslag er å innarbeide dette i et nytt pkt. 82 som lyder slik:

8.2 Rapportering om gjeldsforvaltningen.

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapporteringen per 30. april og 31. august rapportere om status for gjeldsforvaltningen. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang rapportere til kommunestyret om utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal angi følgende:

- Opptak av nye lån og avtaler om finansiell leasing
- Konvertering av eldre lån
- Sammensetning og verdi av låneporteføljen fordelt på ulike låneinstrumenter
- Løpetid for lån og gjennomsnittlig rentebinding og om verdien av lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsbetingelser. Referanseindeks er 3 måneders NIBOR.
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet.

Konklusjon:

Gildeskål kommune har hatt stor investeringsvilje de senere årene. Dette har vært mulig fordi kommunen gjennom ubundet kapitalfond har hatt tilgang på egenkapital. Med samme investeringsvilje i fremtiden vil ubundet kapitalfond og dermed finansformuen, være brukt opp i løpet av 5-10 år. Forslaget til handlingsregel vil sikre egenkapitalen for fremtiden. Handlingsregelen vil samtidig sørge for at kommunen har et bufferfond som kan regulere virkningen av svingninger i markedet og avkastningen og sikre en forutsigbar tjenesteleveranse. Handlingsregelen vil bidra til at kommunen fortsatt har egenkapital til investeringer. Forslaget til handlingsregel vil samtidig gi begrensninger i forhold til den praksis som har vært til nå for bruk av kommunens egenkapital. Kommunens finansreglement ajourføres med de endringer om rapportering av gjeldsforvaltning som følger av ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning.